

ירי לשון והקשר לזיהוי הזוויגי בזיקית המובהקת (*Chamaeleo chameleon*)

תדהר לב-ארי, הדס כתר כ"ץ, אביחי לוסטיג וגדי קציר

זיהוי זוויגי תוך מיני הינו קריטי למציאת בן/בת זוג, ומתבסס על ערוץ חושי אחד או יותר. הזיקית המובהקת, *Chamaeleo chameleon*, הינה לטאה ארבוראלית המסתמכת בעיקר על ראייה למציאת טרף והתחמקות מפני טורפים. ההתנהגות החברתית של מין זה, נחקרה אך מעט שכן המין סוליטרי רוב ימות השנה, למעט בעונת ההזדווגות (ספטמבר-אוקטובר). קימות עדויות כי בעונת הרבייה הזכרים טריטוריאליים ומקיימים הרמון של נקבות בוגרות וכי הזכרים מגיבים בתוקפנות לפרטים פולשים. בתצפיות מעבדה נצפו אירועי "ירי לשון" באינטראקציות תוקפניות.

במחקר זה נבדקו השאלות: 1. האם זכרים של הזיקית המובהקת מראים יכולת זיהוי זוויגי? 2. מה הם המאפיינים ההתנהגותיים הבאים לידי ביטוי בעת הזיהוי? 3. האם יש שימוש בלשון באינטראקציות תוקפניות תוך מיניות?

הניסויים בוצעו במהלך אוגוסט-אוקטובר 2011. שבעה זכרים בוגרים ("תושבים") שוכנו כל אחד עם 1-2 נקבות. לכל זכר הוצגו, בצורה מבוקרת, פרטים "פולשים". "פולשים" הוצגו לכל זכר בנפרד ובאופן אקראי. נבדקו: (1) השפעת זוויג ה"פולש" על תגובת "התושב", (2) ההבדל בתגובתו ל"פולשים" חיים לעומת מודלים פרטים מתים.

תוצאות: הזכרים ה"תושבים" הגיבו בתוקפנות ובעוצמה גבוהה יותר לזכרים "פולשים" מאשר לנקבות "פולשות". תועדו התנהגויות תוקפניות הכוללת **ירי לשון** באינטראקציות תוך זוויגיות של הזכר "התושב" כלפי פרטים "פולשים" כחלק מתגובתו התוקפנית. מסקנת: (1) הזכרים מראים זיהוי זוויגי המבוסס על מידע ראייתי, (2) באינטראקציות בהן התגובה האגרסיבית מדורגת נצפה שימוש בירי לשון תוך כדי סיכון השריר החשוב ביותר ללכידת מזון ולקיומה של הזיקית.

Tidhar lev-ari, email address: tidharlevari@gmail.com

Gadi katzir, email address: katgad@gmail.com